

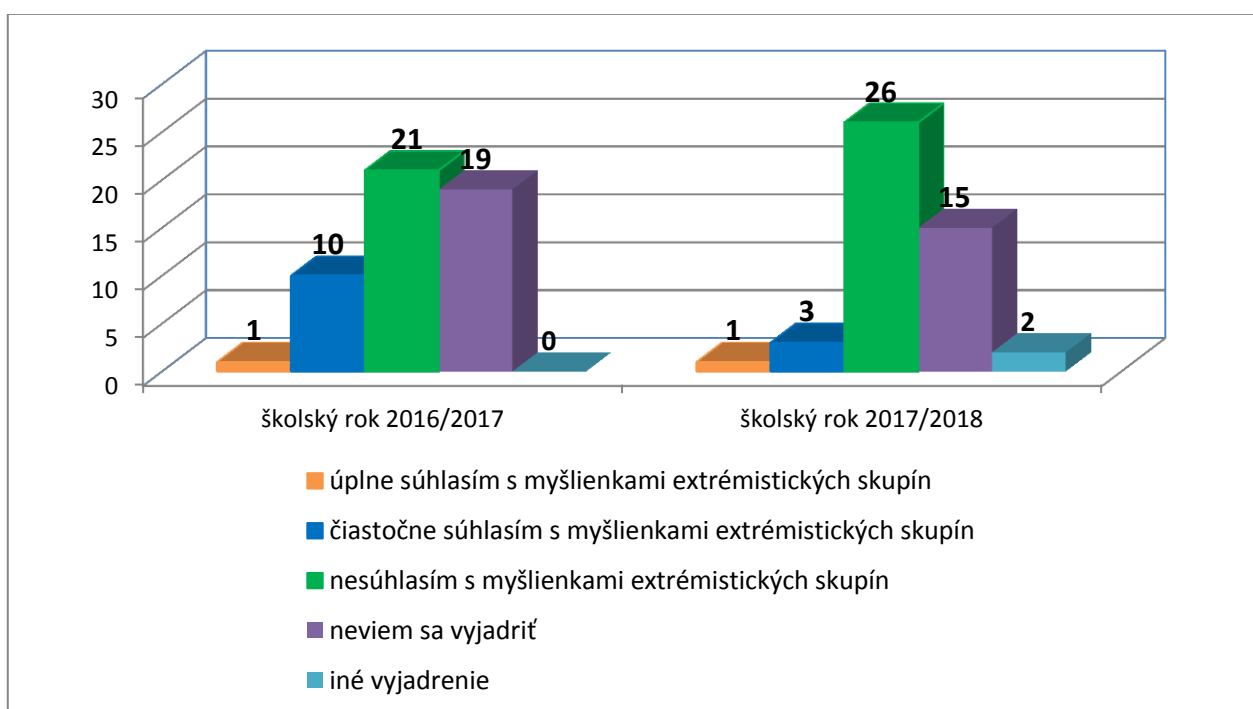
Intolerancia a extrémizmus v spoločnosti

Tolerancia k národným, etnickým, náboženským a iným sociálnym skupinám je základným predpokladom pre rozvíjanie pozitívnych medziľudských vzťahov a multikulturalizmu v demokratickej spoločnosti. **V termíne od 23. 04. 2018 do 04. 05. 2018 sa žiaci 2. ročníka Súkromnej strednej umeleckej školy v Žiline zúčastnili prieskumu zameraného na zistenie názorov na prejavy intolerancie a extrémizmu v spoločnosti. Pedagogického prieskumu sa zúčastnilo 47 žiakov, t.j. 90,4 % žiakov (41 dievčat a 6 chlapcov).**

Jednotlivé položky v elektronickom dotazníku monitorovali rozšírenie predsudkov a prejavov intolerantného správania voči vybraným sociálnym skupinám a mapovali zdroje informácií o extrémizme, vzájomné vzťahy medzi žiakmi, postavenie žiakov v triede a postoje k extrémizmu. **Prieskum bol realizovaný počas vyučovania počítačovej grafiky pod vedením Ing. Jakuba Záhoráka a v súlade so Stratégiou ochrany a podpory ľudských práv v Súkromnej strednej umeleckej škole v Žiline, ktorá bola prijatá v septembri 2016.**

Postoje žiakov 2. ročníka k šíreniu extrémizmu v spoločnosti sú negatívne – 55,3 % žiakov sa vyjadrilo, že nesúhlasia s myšlienkami extrémistických skupín, čo je nárast o 14,1 % oproti výsledkom z minulého školského roka, 6,4 % žiakov vyjadrilo čiastočný súhlas s myšlienkami extrémistických skupín, 2,1 % žiakov vyjadrilo súhlas s myšlienkami extrémistických skupín, iné vyjadrenie poskytlo 4,3 % žiakov a 31,9 % žiakov sa nevedelo vyjadriť k šíreniu extrémizmu v spoločnosti.

Porovnanie postojov žiakov 2. ročníka k šíreniu extrémizmu v spoločnosti v školskom roku 2016/2017 a v školskom roku 2017/2018

Zdroj: Výsledky pedagogického prieskumu „Intolerancia a extrémizmus v spoločnosti“, apríl 2017 a máj 2018.

Z vyhodnotenia dotazníka vyplynuli uvedené závery:

a) **49 % žiakov sa vyjadrilo, že v našej spoločnosti nie sú sociálne skupiny, ktoré predstavujú nebezpečenstvo pre Slovensko**, resp. nevedelo posúdiť mieru ohrozenia našej krajiny inými skupinami obyvateľstva. 49 % žiakov sa vyjadrilo, že najväčšiu hrozbu pre našu spoločnosť predstavujú Rómovia a obyvatelia Blízkeho východu, 2 % žiakov uviedlo hrozbu zo strany iných sociálnych skupín;

b) **postoj žiakov k cudzincom je neutrálny (72,3 %)**, z výpovedí neboli preukázané prejavy xenofóbie a rasizmu, 25,6 % žiakov má pozitívny postoj k cudzincom a 2,1 % žiakov má nepriateľský postoj k cudzincom;

c) **70,2 % žiakov má aspoň jedného kamaráta, ktorý je inej rasy, etnického pôvodu, náboženstva alebo sexuálnej orientácie**, 8,5 % žiakov takéto osoby nepozná a 21,3 % žiakov takýchto kamarátov nemá, ale sú ochotní sa s nimi skamarátiť;

d) **najčastejším miestom, kde sa žiaci stretli s prejavmi intolerancie bola základná škola (34 %), ulica (25,5 %), iné prostredie (12,8 %), rodina (6,4 %) a stredná škola (4,3 %)**, 17 % žiakov sa nestretlo s prejavmi intolerancie;

e) **72,3 % žiakom by nevyhovovalo, keby ich spolužiakom bol študent inej národnosti, náboženstva, sexuálnej orientácie, študent so zdravotným znevýhodnením alebo z nepriaznivých sociálnych pomerov**. 23,4 % žiakov sa vyjadrilo, že by im takéto spolužiaci v triednom kolektíve asi neprekážali a 4,3 % žiakov nevedelo zaujať stanovisko;

f) **najčastejším prejavom problémového správania, s ktorým sa stretli žiaci v strednej škole patrí ironizovanie spolužiakov (27,7 %) a vulgárne nadávanie spolužiakom (14,9 %)**, iné vyjadrenie poskytlo 4,2 % žiakov, **53,2 % žiakov sa nestretlo s problémovým správaním v škole**;

g) **najčastejší zdroj informácií o extrémizme predstavuje televízia (48,9 %), internet (46,9 %) a rodina (2,1 %)**, 2,1 % žiakov sa nestretlo s uvedenými informáciami;

h) **najčastejším prejavom šírenia extrémizmu v školskom prostredí sú negatívne vyjadrenia o rase, náboženstve, sexualite a pod. (25,5 %)** a prejavy intolerancie (6,4 %), **61,7 % žiakov sa nestretlo s prejavmi šírenia extrémizmu v školskom prostredí**, iné vyjadrenie poskytlo 6,4 % žiakov;

i) **v triedach 2. ročníka sú najmenej zastúpení žiaci, ktorí sa búria proti autoritám (2,1 %) a vzbudzujú strach a rešpekt (2,1 %)**, žiaci, ktorí sú autoritatívni (4,3 %) a žiaci, ktorí sú impulzívni a vznetliví (6,4 %). **48,9 % žiakov sa nestretlo so skupinami spolužiakov, ktorí by negatívne vplývali na medziludské vzťahy v triedach**, 36,2 % žiakov sa vyjadrilo, že v triedach evidujú spolužiakov – outsiderov, na prejavy konfliktného správania medzi žiakmi nepoukázal žiadny respondent;

j) **žiaci pomenovali najčastejšie dôvody, prečo sa mladí ľudia stávajú súčasťou extrémistických skupín – túžba vyjadriť svoj názor a niekam patriť (17 %), túžba byť iný ako ostatní rovesníci (12,8 %), negatívna skúsenosť s ľuďmi inej rasy, etnického pôvodu, náboženstva a pod. (10,6 %)**, negatívna skúsenosť so šikanovaním (8,5 %), potreba vyjadriť vzburu proti autoritám (6,4 %), snaha vyrovnat sa kamarátom (6,4 %), náhrada za vlastnú nefunkčnú rodinu (4,3 %), strach a neistota z budúcnosti (4,3 %) a hľadanie zmyslu života (4,3 %), 14,9 % žiakov sa nevedelo vyjadriť a iné vyjadrenie poskytlo 10,5 % žiakov;

k) **66 % žiakov predstavilo možnosti zníženia šírenia extrémizmu v spoločnosti** – napr. odborné semináre, besedy a workshopy, výchova a vzdelávanie detí a mladých ľudí k tolerancii a empatii, zákaz propagácie extrémistických symbolov a hnutí, získavanie relevantných informácií z internetu a pod.